

Številka dokumenta: 1103-001/2018-01

Ministrica
Dr. Maja Makovec Brenčič
Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Datum: 9.3.2018

Zadeva: POROČILO O DELU STROKOVNE SKUPINE ZA VSEŽIVLJENJSKO KARIERNO ORIENTACIJO (VKO) ZA LETO 2017

Spoštovani ga. Ministrica,

Člani Strokovne skupine za VKO smo pripravili poročilo o delu, ki smo ga opravili skladno z Delovnim načrtom te skupine za leto 2017.

POROČILO O DELU STROKOVNE SKUPINE ZA VSEŽIVLJENJSKO KARIERNO ORIENTACIJO (VKO)

Strokovna skupina za VKO je bila ustanovljena s sklepom ministra za šolstvo in šport, št. 54212-1/2007/5 z dne 29.12.2008. Člani skupine so bili imenovani do 31.12.2013, nadaljnje delovanje skupine pa je bilo zagotovljeno s sklepom ministra za izobraževanje, znanost in šport, št. 023-14/2014/2 z dne 21.2.2014. Število članov je dopolnila ministrica za izobraževanje, znanost in šport s sklepom, št. 24-14/2014/3 z dne 14.10.2015. Poimenski seznam članov in naloge skupine so opredeljene v sklepih, ki sta prilogi tega poročila.

Strokovna skupina, na podlagi dela v preteklem letu, predlaga odločevalcem tri prednostne naloge v letu 2018:

1. MIZŠ naj v zagotavljanje kakovosti v vzgoji in izobraževanju vgradi standard(e) za VKO;
2. Zavod RS za šolstvo naj prenovljene Programske smernice za delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije predlaga v obravnavo strokovnemu svetu;
3. MIZŠ, MDDSZ in MG naj proučijo priporočila Zaključkov konference predsedstva EU o politiki in praksi VKO in zagotovijo implementacijo priporočil v prakso.

Poročilo so pripravili člani Strokovne skupine za karierno orientacijo (VKO) in vsebuje pregled dela, ki je bilo opravljeno skladno z Delovnim načrtom te skupine za leto 2017.

Naloge in načrtovane aktivnosti	Izvedene aktivnosti
	V letu 2017 je bilo 6 sestankov Strokovne skupine VKO (zapisniki so v dokumentaciji skupine). Člani so se medsebojno informirali o ključnih aktivnostih, ki so potekale v posameznih omrežjih.

Medsebojno informiranje, povezovanje in usklajevanja dela med člani skupine	Člani so se dogovarjali o skupnem sodelovanju oziroma povezavah pri posameznih nalogah (npr. pripravi izobraževanja, nagradnega natečaja »Odkrij svoj talent!« itd.).
Smernice in standardi za zagotavljanje kakovosti storitev VKO	Člani so se sestali z predstavniki skupin za kakovost pri MIZŠ, da so izmenjali poglede na kakovost v VIZ. Po mnenju članov skupine je VKO področje, ki bi moralo biti vsebovano v zagotavljanju kakovosti VIZ. V ta namen je skupina oblikovala predlog standardov, kazalnikov in meril kakovosti za področje VIZ (glej prilogo).
Sodelovanje na strokovnih dogodkih na temo VKO	Člani so sodelovali na: - posvetih šolskih svetovalnih delavcev; - izobraževalnem sejmu Informativa 2017; - evropskem tednu poklicnih spretnosti; - konferenci MIZŠ na temo dobrih praks sodelovanja izobraževalnih institucij in gospodarstva; - mednarodni konferenci in fokusni skupini ob poskusnem uvajanju vajeništva. Člani so predlagali MIZŠ vsebine VKO za posvete šolskih svetovalnih delavcev.
Strokovno svetovanje pripravljavcem vsebin in razpisov na temo razvoja VKO	Člani so: - sodelovali v razpravi z MIZŠ o možnosti vključitve VKO v zagotavljanje kakovosti v VIZ; - sodelovali pri oblikovanju programa slovenskega kadrovskega Kongresa; - se seznanili in podprli prenovljene Programske smernice za delo šolskih svetovalnih služb v OŠ in SŠ (priloga poročila); - kot konzultanti sodelovali z MDDSZ pri pripravi projekta regijskih kariernih centrov za mlade; - revidirali prevod Zaključkov EU konference iz Talina s priporočili.
Spremljava projektov s področja VKO	Člani so se medsebojno obveščali o pripravi, potrjevanju in izvajanju projektov s področja VKO, zlasti projektov: - svetovanje odraslim v izobraževanju (Guidance and Orientation for Adult Learners – GOAL); - strokovna podpora informativno svetovalni dejavnosti in vrednotenju neformalno pridobljenega znanja 2016–2021; - razvoj storitev VKO in nadaljnja krepitev nacionalne koordinacijske točke za VKO; - Vodenje kariere ravnateljev (znotraj vodenje inovativnih učnih okolij).

Seznanjanje z delom EU na področju VKO	- Člani skupine so se informirali o razpravi v Evropski komisiji, kakšne naj bodo prihodnje povezave na področju VKO. - Strokovna skupina VKO je za predstavnika Slovenije v novi povezavi imenovala Miho Lovšina, CPI za njegovega namestnika pa Saša Niklanoviča, DKOS. - Imenovana sta se udeležila konference v Talinu, kjer je bila predstavljena nova povezava CareersNet, ki je nadaljevanje povezave European Lifelong Guidance Policy Network.
Ozaveščanje ciljnih javnosti o delovanju strokovne skupine za VKO in pomenu področja VKO	- nagradni natečaj »Odkrij svoj talent!« za učence osnovnih šol, - predstavitev VKO na 5. konferenci JSRSKŠ na temo aktivnega staranja delovne sile.
Vzpostavitev in delovanje delovne podskupine za vzpostavitev nacionalnega koordinacije v mednarodnem projektu Erasmus+ KA3 GOAL - Guidance and Orientation for Adult Learners (2015-2018)	MIZŠ je pri Strokovni skupini imenoval podskupino za projekt GOAL (17.2.2017), njene naloge so slediti usmeritvam projekta ter spremljati izvajanje projekta, projektnih nalog in doseganje ciljev. Podskupina je imela v letu 2017 dve seji. O delu podskupine je poročala strokovna sekretarka skupine Tanja Vilič Klenovšek, ACS. Namesto pisnega poročila o delu podskupine, so člani Strokovne skupine VKO prejeli brošuro z naslovom Svetovanje odraslim v izobraževanju, v kateri so objavljeni povzetki rezultatov projekta GOAL, ki so bili obravnavani na podskupini (brošura je dostopna na spletni strani: http://isio.acs.si/datoteke/goal/GOAL_brosura_splet.pdf).

Izpostavljene teme tega leta:

Področje zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju

Že na posvetu KEKS je Strokovna skupina sodelovala na delavnici, posvečeni šolskemu svetovalnemu delu. Sodelujoči v skupini so se strinjali, da je zagotavljanje kakovosti potrebno tudi za področje načrtovanja in vodenja kariere. V ta namen o se je strokovna skupina sestala s Sašo Grašič (CPI), Tatjano Krapše (ZRSS), Gašperjem Cankarjem (RIC), ki so vključeni v projekt zagotavljanja kakovosti v VIZ. Strokovna skupina razume pritiske različnih dejavnosti, da se jih vključi v zagotavljanje kakovosti VIZ. Kljub temu pa meni, da je **področje karijerne orientacije tako pomembno za uspešno izobraževanje, delo in življenje posameznika**, da bi ga bilo treba vključiti v zagotavljanje kakovosti v OŠ in SŠ. Strokovna skupina je zato pripravila predlog standardov, za vsa tri področja (vodenje VIZ, profesionalni razvoj strokovnih delavcev in dosežki učencev). Predlog vsebuje 4 standarde, s pripadajočimi kazalniki in merili, ki **naj bodo vključeni v sistem kakovosti** in sicer znotraj treh področij: profesionalni razvoj učiteljev, dosežki učencev in vodenje v VIZ. Strokovna skupina je pripravljena na standardih za VIZ še delati, če bo skupina za zagotavljanje kakovosti v VIZ to želela. Predlog je Strokovna skupina nato posredovala Mateji Brejc, Gašperju Cankarju in Tatjani Krapše, ki vodijo omenjena tri področja.

Predlog prenovljenih Programskih smernic za delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije

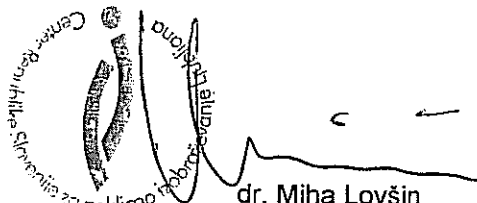
Osnova za pripravo sprememb so bili rezultati projekta Career (Pedagoški inštitut), zaključki okrogle mize na posvetu Prispevki strok za svetovalno delo v praksi, predlog učnega načrta za izbirni predmet Karierna orientacija v OŠ, pa tudi razprave na študijskih skupinah za šolsko svetovalno delo znotraj Zavoda RS za šolstvo.

Tanja Bezič (ZRSS) je s sodelavkami leta 2016 pripravila sodoben in kakovosten predlog programskih smernic za svetovalno službo v OŠ in SŠ. Strokovna skupina se je s predlogom seznanila in ga podprla, saj že nekaj let ugotavlja zastarelost dokumentov, ki urejajo to področje. **Strokovna skupina predlaga ZRSS, da predlog posreduje v obravnavo strokovnemu svetu, MIZŠ pa, da poskrbi za prenovo dokumentov, ki na področju vodenja kariere ne odговarjajo današnjemu času.**

Konferenca predsedstva EU o politiki in praksi na področju VKO

Septembra 2017 je v Talinu potekala konferenca predsedstva EU o politiki in praksi VKO. Dvesto strokovnjakov in odločevalcev se je seznanilo z analizo trenutnega stanja po državah EU in nekaterih pridruženih članicah. Sledila je razprava o izzivih, na podlagi katere so udeleženci sprejeli **zaključke**, ki prinašajo **priporočila** za Evropsko komisijo, odločevalce in izvajalce v **državah članicah**. Strokovna skupina je pripravila prevod in ga objavila (www.zrsz.si/projekti/vkonkt). Zaključki so priloga temu poročilu, saj so namenjeni izboljšanju in razvoju te dejavnosti.

Ljubljana, 9.3.2018

 dr. Miha Lovšin
 Predsednik Strokovne skupine za VKO

V VEDNOST:

Mag. Andrej Sotošek, direktor, Andragoški center Slovenije,
 Mag. Bojan Suvorov, direktor, Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko,
 Elido Bandelj, direktor, Center RS za poklicno izobraževanje,
 Elvira Šušmelj, generalna direktorica, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
 Dr. Igor Papič, rektor, Univerza v Ljubljani,
 Irena Kuntarič Hribar, direktorica, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS,
 Jernej Tovšak, generalni direktor, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
 Mag. Jurij Snoj, generalni direktor, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
 Mavricija Batič, generalna direktorica, Zavod RS za zaposlovanje,
 Dr. Stanka Lunder Verlič, direktorica Urada za razvoj in kakovost izobraževanja, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
 Dr. Vinko Logaj, direktor, Zavod RS za šolstvo in
 Dr. Vladimir Korošec, direktor, Šola za ravnatelje.

PRILOGE:

- Sklep o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo
- Dopolnitev Sklepa o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo
- Zaključki konference predsedstva EU, Estonija, o politiki in praksi vseživljenjske karierne orientacije,
- Predlog posodobitev Programske smernice za delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, april 2016.
- Predlog kazalnikov kakovosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

Številka: 024-14/2014/2

Datum: 21. 2. 2014

Na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/2005, ZDU-1-UPB4, 126/2007-ZUP-E, 48/2009, 8/2010 – ZUP-G in 8/2012 – ZVRS-F, 21/2012, 21/2013 – ZVRS-G in 47/2013) in 67. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr., 65/09-popr., 20/11, 40/12 – ZUJF in 57/12 – ZPCP-2D); v podporo uresničevanja pravic iz 47. in 51. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/2006-ZPSI-1) ter v skladu s priporočili »Resolucije sveta in predstavnikov držav članic znotraj sveta za povečevanje vpliva in moči politik, sistemov in praks v okviru vseživljenjskega svetovanja v Evropi« minister za izobraževanje, znanost in šport izdaja

SKLEP

o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo

1. člen

S tem sklepom se imenuje Strokovno skupino za vseživljenjsko karierno orientacijo (v nadaljevanju: strokovna skupina).

Za stalne člane strokovne skupine se imenujejo:

- **mag. Miha Lovšin**, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, v funkciji predsednika,
- **dr. Brigita Rupar**, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, v funkciji sekretarke,
- **Irena Kuntarič Hribar**, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- **Staša Bučar Markič**, Nacionalna koordinacijska točka pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje,
- **Robert Rajšter**, Nacionalni center za informiranje in poklicno svetovanje pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje,
- **Meta Ponebšek**, Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije,
- **Sašo Niklanovič**, Društvo za karierno orientacijo Slovenije,
- **Marlen Skarlovnik**, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- **mag. Tanja Vilič Klenovšek**, Andragoški center Republike Slovenije,
- **Maja Dizdarevič**, Karierni center Univerze v Ljubljani,
- **Gorazd Jenko**, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- **dr. Tatjana Ažman**, Šola za ravnatelje,
- **Mateja Gornik Mrvar**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Zaradi načela udeležanja socialnega partnerstva ter v skladu s programom dela so lahko k delu skupine povabljeni tudi predstavniki drugih institucij, kot so univerze, nevladne organizacije, Gospodarske in Obrtne zbornice, sindikatov in drugih institucij.

2. člen

Naloge strokovne skupine so:

- koordinacija politik za podlago sodelovanja Slovenije v mednarodnih povezavah za področje vseživljenjske karierne orientacije (VKO) kot je npr. Evropska mreža za politike v vseživljenjski karierni orientaciji (ELGPN),
- spremljanje članstva Slovenije v mednarodnih mrežah za področje VKO kot je npr. Euroguidance,
- koordinacija priprave projektov povezanih s področjem VKO,
- spremljanje izvajanj usposabljanj iz vsebin VKO za vse ciljne skupine,
- priprava priporočil in predlogov ustreznih rešitev za upravljavce procesov (policy makerje) in posvetovalna vloga pri pripravi sistemskih rešitev,
- oblikovanje izhodišč za pripravo nacionalne strategije VKO,
- izvajanje pregleda nad obstoječimi in nastajajočimi sistemi kakovosti na področju VKO,
- letno poročanje o stanju na področju VKO vsem institucijam, ki jih zastopajo člani te strokovne skupine.

3. člen

Mandat strokovne skupine traja do 31.12.2020.

4. člen

Ta sklep začne veljati z dnem podpisa.

Dr. Jernej Pikalo
minister

Sklep prejmejo:

- imenovani v strokovno skupino,
- Služba za kadrovske zadeve MIZŠ,
- zbirka dok. gradiva.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

Številka: 024-14/2014/3

Datum: 14. 10. 2015

Na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14) in 67. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 47/15); v podporo uresničevanja pravic iz 47. in 51. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06-ZPSI-1) ter v skladu s priporočili »Resolucije sveta in predstavnikov držav članic znotraj sveta za povečevanje vpliva in moči politik, sistemov in praks v okviru vseživljenjskega svetovanja v Evropi« ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

SKLEP

o dopolnitvi Sklepa o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo

1. člen

Sklep o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo, št. 024-14/2014/2 z dne 21. 2. 2014 (v nadaljevanju: Strokovna skupina) se v 1. členu dopolni tako, da se v delovno skupino imenujeta dve novi članici in sicer:

- **mag. Katja Dovžak**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- **Maja Krušič Šega**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Tako je sestava Strokovne skupine naslednja:

- **mag. Miha Lovšin**, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, v funkciji predsednika,
- **dr. Brigita Rutar**, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, v funkciji sekretarke,
- **Irena Kuntarič Hribar**, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- **Staša Bučar Markič**, Nacionalna koordinacijska točka pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje,
- **Robert Rajšter**, Nacionalni center za informiranje in poklicno svetovanje pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje,
- **Meta Ponebšek**, Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije,
- **Sašo Niklanovič**, Društvo za karierno orientacijo Slovenije,
- **Marlen Skarlovnik**, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- **mag. Tanja Vilič Klenovšek**, Andragoški center Republike Slovenije,
- **Maja Dizdarevič**, Karierni center Univerze v Ljubljani,
- **Gorazd Jenko**, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- **dr. Tatjana Ažman**, Šola za ravnatelje,
- **Mateja Gornik Mrvar**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- **mag. Katja Dovžak**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- **Maja Krušič Šega**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

2. člen

Ostale določbe sklepa št. 024-14/2014/2 z dne 21. 2. 2014 ostanejo nespremenjene.

3. člen

Ta sklep začne veljati z dnem podpisa.

dr. Maja MAKOVEC BRENČIČ
MINISTRICA

Sklep prejmejo:

- imenovani v sklepu,
- Služba za kadrovske zadeve,
- zbirka dok. gradiva.

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike SlovenijeZavod Republike Slovenije
za zaposlovanjeMinistrstvo za
gospodarski razvoj
in tehnologijoREPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJOREPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Številka dokumenta: 1103-001/2018-02

Ministrica
Dr. Maja Makovec Brenčič
Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Datum: 9.3.2018

Zadeva: Dopolnitev Sklepa o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo

Spoštovani ga. Ministrica,

Skladno s sklepom sestanka Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo z dne 9.3.2018 prosimo za dopolnitev že dopolnjenega sklepa o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko orientacijo št. 24-14/2014/3 z dne 14.10.2015. Dopolnitveni sklep o imenovanju naj zajema prenehanje članstva zaradi prerazporeditev na druga delavna mesta naslednjim:

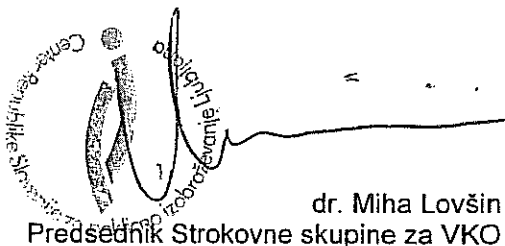
- Meta Ponebšek, Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije,
- Robert Rajšter, Nacionalni center za informiranje in poklicno svetovanje pri zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje RS,
- Marlen Skarlovnik, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Irena Kuntarič Hribar, Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti.

Zaradi napredovanja v stopnji izobrazbe naj se mag. Miha Lovšin, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, v funkciji predsednika nadomesti z dr. Miha Lovšin, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, v funkciji predsednika. Prav tako naj dopolnitveni sklep o imenovanju zajema imenovanje novih članov in sicer:

- Barbara Leder, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije
- Mojca Štepic, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Lea Martič, Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti
- Alicia-Leonor Sauli-Miklavčič, Skupnost višjih strokovnih šol Republike Slovenije
- Zlata Šlibar, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Lep pozdrav,

Ljubljana, 9.3.2018

dr. Miha Lovšin
Predsednik Strokovne skupine za VKO

V VEDNOST:

Mag. Andrej Sotošek, direktor, Andragoški center Slovenije,

7. EU konferenca o VKO politiki in praksi / TALLINN 27.-28. september 2017**SPOROČILO****ZAKLJUČKI KONFERENCE PREDSEDSTVA EU, ESTONIJA, O POLITIKI
IN PRAKSI VSEŽIVLJENJSKE KARIERNE ORIENTACIJE****UVOD**

7. bienalna konferenca predsedstva EU o politiki in praksi vseživljenjske karierne orientacije je potekala v Talinu, Estonija, 27. in 28. septembra 2017 pod estonskim predsedovanjem Svetu EU. Organizirala jo je Innove¹, podprli pa so jo program EU ERASMUS+, estonsko ministrstvo za izobraževanje in raziskave ter agencija Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP). Konference se je udeležilo 195 udeležencev iz 35 držav, uradniki Evropske komisije, Evropskega parlamenta, in CEDEFOP, Evropska fundacija za usposabljanje (ETF), mreža Euroguidance, CareersNet ter predstavniki mednarodnih organizacij ICCDPP², IAEVG³ in Evropske mreže javnih zavodov za zaposlovanje.

Glavna tema konference je bila spreminjajoča se vloga vseživljenjske karierne orientacije (v nadaljevanju VKO) v kontekstu pospešenega tehnološkega in družbeno ekonomskega napredka. Podteme so vključevale:

- Razvoj integriranih⁴ storitev za podporo vseživljenjski karierni orientaciji;
- Zagotavljanje podpore karierne orientacije za ranljive skupine, tj. osebe, ki niso zaposlene niti vključene v izobraževanje in usposabljanje (NEET), osipnike (ESL) in tiste osebe, ki so nizko usposobljene in dolgotrajno brezposelne;
- Podpora posameznikom, da bi se bolje znašli na trgu delovne sile in podpora podjetjem, da bi našla osebe s pravimi spretnostmi in znanji;
- Izboljševanje kompetenc, stališč in znanj svetovalcev VKO⁵, ki delujejo znotraj kompleksnega trga delovne sile, hitrega tehnološkega in medijskega napredka;

1 Foundation Innove, Agency of Lifelong Guidance, Estonia - zagotavlja spodbudno učno okolje za razvoj življenjskih spretnosti učencev in evropska sredstva izvajalcem izobraževalne, delovne in socialne politike.

2 ICCDPP - International Centre for Career Development and Public Policy

3 IAEVG - International Association for Educational and Vocational Guidance

4 Integrirane storitve pomenijo vključujoče, celostne storitve VKO. Povezujejo raznovrstne storitve s področja VKO, ki jih ponujajo različne ustanove za različne skupine uporabnikov, pa tudi povezavo različnih načinov, preko katerih se do storitev dostopa.

5 Svetovalci VKO v tem tekstu pomeni vse izvajalce dejavnosti VKO.

- Vključevanje javnosti in razvoj inovacij skozi vzajemno učenje;
- Povečanje odgovornosti in s podatki podprti dokazi za politiko in prakso.

Estonsko predsedstvo je pred konferenco zaprosilo predstavnike držav, naj pripravijo svoje odzive na šest zgoraj navedenih podtem. Zaprošeni so bili, naj opišejo gibanja v svoji državi v zvezi z vsako podtemo in preučijo, kakšno sodelovanje na ravni EU bi lahko podprlo in zagotovilo dopolnjevanje in skladnost med politikami in sektorji pri napredku vsake od podtem. Odzvalo se je 27 držav članic ter tudi Bosna in Hercegovina, Islandija, Črna gora, Norveška, Srbija in Turčija. Udeleženci konference so poleg povzetka odgovorov prejeli tudi popis ozadja o veljavnih politikah EU glede izobraževanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja (PIU), izobraževanja odraslih, zaposlovanja ter krepitev spretnosti in znanj. Povzetek odzivov držav (dostopen na www.innove.ee/guidanceweek2017) predstavlja dobro podlago za sodelujoče države, Evropsko komisijo, Evropski parlament in CEDEFOP.

Udeleženci so bili na konferenci zaprošeni, naj na državni ravni za vsako od podtem opredelijo izhodišča in prednostne naloge ter predlagajo oblike EU-sodelovanja in podpore, ki so potrebne, da bi spodbudili razvoj teh tem na državni ravni.

Vseživljenjska karierna orientacija je v pomoč posameznikom, družinam in skupnostim, da se seznani z možnostmi izobraževanja in dela, da uspešno načrtujejo in razvijajo svoje kariere ali jih spremenijo (resolucije komisije 2004, 2008 o vseživljenjski karierni orientaciji). Lahko je zagotovljena v sistemu izobraževanja in usposabljanja, službah za zaposlovanje in na delovnih mestih. Do leta 2020, že čez tri leta, se pričakuje, da bo vsemu človeštvu omogočeno, da se poveže z internetom. Prvič v človeški zgodovini bo vsakdo imel dostop do največjega vira vsebin, ki je bil kdaj koli oblikovan. Posledice te nove realnosti bodo vplivale na vse.

Evropska unija vzpostavlja svoje lastne politike za znanja in spretnosti⁶, ki se med drugim nanašajo na izzive digitalne revolucije v družbah, izzive na trgih dela, izzive izobraževalnih sistemov in izzive na različnih drugih področjih politik. »Spretnosti, znanja, kompetence in kvalifikacije, ki jih ljudje potrebujejo, se sčasoma spreminjajo. Da bi obvladovali vse omenjene izzive, morajo biti ljudje opremljeni z različnimi temeljnimi spretnostmi in znanji«..., vključno z veščinami vodenja kariere ter z enostavno dostopnimi, posodobljenimi in preverjenimi informacijami o trgu delovne sile. Veščine vodenja kariere morajo biti uvrščene v Evropski okvir ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje. Vloga vseživljenjske karierni orientacije kot storitve, sistema in politike je bistvenega pomena za pripravo evropske družbe, družin in posameznikov na izzive v družbi tveganj, tranzicijskih trgov dela ter spreminjajoče se tehnologije in medijev.

6 https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-development_en

1. tema: Razvoj integriranih storitev za podporo vseživljenjski karierni orientaciji

V zadnjih desetih letih so se oblikovali nacionalni forumi za vseživljenjsko karierno orientacijo ali druge medsektorske predstavniške strukture, ki povezujejo vse ustrezne partnerje na področju izobraževanja, usposabljanja, zaposlovanja, mladine in socialne vključenosti, vključno z ustreznimi ministrstvi, agencijami in strokovnjaki ter socialnimi partnerji. Kljub tem začetkom pa je v sektorjih in med njimi izvajanje storitev še vedno razdrobljeno in včasih ni skupno dogovorjene medsektorske vizije glede vseživljenjske karierne orientacije.

Priporočila:

Za države: Ponovno preučite cilje in vlogo nacionalnega foruma/predstavniške strukture VKO⁷ z namero, da skozi večjo integracijo storitev, izboljšate in razširite dostop do VKO storitev svojim uporabnikom.

Za EU: Vzpostavite delovno skupino/svetovalni organ za politiko na ravni EU, ki bo nadzorovala nacionalni napredek pri razvoju in implementaciji državne medsektorske strategije vseživljenjske karierne orientacije, za podporo primerjalnemu učenju in za spodbujanje napredka v konkretnih delih nacionalnih VKO sistemov.

2. tema: Zagotavljanje podpore karierne orientacije za ranljive skupine, tj. osebe, ki niso zaposlene niti vključene v izobraževanje in usposabljanje (NEET), osipnike (ESL) in tiste osebe, ki so nizko usposobljene in dolgotrajno brezposelne

Jamstvo za mlade in pobuda za zmanjšanje osipa sta v več državah pokazali, kako lahko delujeta zagotavljanje medsektorskega sodelovanja in vseživljenjske karierne orientacije. Vendar pa so številne medsektorske pobude, kakor sta ti dve, časovno omejene s projektnim EU-financiranjem. Prav tako te medsektorske pobude niso nujno povezane z drugimi prevladujočimi usmeritvami VKO ali pozneje niso prepoznane kot prevladujoče usmeritve. Poleg tega ima 40 % evropske delovne sile pogodbo o zaposlitvi za določen ali skrajšan delovni čas. VKO je skupna odgovornost politik za izobraževanje, usposabljanje, mlade, izobraževanje odraslih, ugotavljanje in priznavanje znanja, zaposlovanje in socialne zadeve, poleg tega pa posamezniki lahko naletijo na številne upravne/administrativne ovire pri udeležanju aktivne državljske vloge in pri vključevanju v učenje in delo.

Priporočila:

Za države: Vključite tudi agencije za začasna dela in ostale še ne vključene službe za posredovanje zaposlitve med izvajalce VKO in sicer tako, da VKO postane naloga in funkcija tovrstnih storitev.

⁷ V Sloveniji je to Strokovna skupina za VKO, ki jo je imenovalo MIZŠ (prvi mandat 27.1.2009 in drugi od 21.2.2014 dalje). Strokovna skupina je 2015 pripravila brošuro Politike na področju vodenja kariere s priporočili.

Za EU: Podprite države članice na različnih ravneh upravljanja/administracije, da bodo lahko zagotovile storitve uporabnikom, ki jih standardna ponudba ne pokriva ali uporabniki do nje nimajo dostopa. Podprite tudi vključevanje zainteresiranih deležnikov na lokalni ravni.

3. tema: Podpora posameznikom, da bi se bolje znašli na trgu delovne sile in podpora podjetjem, da bi našla osebe s pravimi spretnostmi in znanji

Zanesljiva, objektivna, uporabniku prijazna obveščenost o trgu delovne sile je bistvenega pomena za državljane, da se znajdejo na sedanjem kompleksnem trgu dela, ter za svetovalce VKO, da lahko zagotavljajo ustrezne informacije in nasvete. Na področju zaposlovanja so bila oblikovana nekatera orodja za obveščanje o trgu delovne sile, vendar so kariernim svetovalcem v izobraževanju in usposabljanju slabo dostopna. Obveščenost o trgu delovne sile lahko označimo kot enega šibkejših delov nacionalnih VKO sistemov. Delodajalci so ključen vir podatkov o trgu delovne sile, ki bi se lahko uporabili pri pripravi informativnih gradiv o razvoju poklicne poti.

Priporočila:

Za države: Razvoj državnega mehanizma zbiranja, vzdrževanja in razširjanja zanesljivih podatkov o trgu delovne sile o ponudbi in povpraševanju na trgu delovne sile. Pri tem naj se uporablja pristop individualnega portfolija (listovnika) v izobraževanju, usposabljanju in zaposlovanju.

Za EU: Spodbudite uporabo strategije portfolijev s standardiziranim pristopom, z namenom podpore geografski, socialni, učni in delovni mobilnosti državljanov.

4. tema: Izboljševanje kompetenc, stališč in znanja svetovalcev VKO, ki delujejo znotraj kompleksnega trga delovne sile, hitrega tehnološkega in medijskega napredka

Med posameznimi državami članicami so velike razlike pri kompetencah in usposabljanju svetovalcev VKO. Do teh razlik lahko pride zaradi drugačne vrste in vsebine začetnega usposabljanja, ki ga zagotavljajo različne ustanove same, zaradi različne organizacije VKO in zahtev po kvalifikacijah, zaradi različnega obsega, ki ga VKO igra pri različnih relevantnih poklicih (npr. svetovalec VKO – glavna vloga, učitelj – manjša vloga). Celo znotraj obstoječega začetnega in nadaljnega usposabljanja se ne namenja dovolj pozornosti informacijam o trgu delovne sile in kompetencam uporabe družbenih medijev za namene karierni orientacije. Delodajalci in drugi ustrezni deležniki so redkokdaj vključeni pri oblikovanju in evalvaciji programov za strokovne delavce VKO.

Priporočila:

Za države: Zagotovite, da bodo vsebine IKT (uporaba informacijsko komunikacijske tehnologije), obveščenost o trgu dela, zagotavljanje storitev izven uradnih institucij (outreach) in večkulturne kompetence del začetnega in nadaljnega usposabljanja svetovalcev VKO.

Za EU: Posodobite evropske kompetenčne profile svetovalcev VKO na podlagi raziskav o novih medsektorskih vlogah in nalogah ter podprite sodelovanje pri razvoju učnih aktivnosti v skladu s posodobljenimi kompetenčnimi profili.

5. tema: Podpiranje inovativnosti prek strukturiranega sodelovanja in vzajemnega učenja

V zadnjem desetletju smo priča hitri digitalizaciji kariernih storitev in izboljšanju razpoložljivosti podatkov o trgu dela. Vendar pa vključitev IKT v številnih primerih ni bila v celoti prilagojena metodologiji in aktivnostim. Inovativnost je pogosto slabo načrtovana, nezadostno vodena in vodi v več nepovezanih spletnih platform. Kljub obilju podatkov, ki so na voljo, se ustrezne inovativne prakse, kot je na primer »One Stop Shop« storitve (vse na enem mestu), borijo za pridobitev dostopa do potrebnih podatkov za kvalitetno izvajanje svojih storitev (LMI – labour market intelligence). Hkrati se še vedno prepočasi krepijo javne službe, ki so pristojne za sodelovanje z delodajalci, medkulturne kompetence in spodbujanje povezovanja ter storitev v lokalnih skupnostih.

Priporočila:

Za države: Vzpostavite nacionalno platformo, ki bo omogočala, da se znanje in inovativnost, pridobljena na državni in mednarodni ravni, razširita in sta dostopna na lokalni ravni.

Za EU: Strukturirano sodelovanje, ki ga financira EU, bi bilo potrebno ohraniti in nadgraditi na raven, na kateri države lahko dostopajo do podrobnih informacij o pobudah in praksah politike, kakor tudi do tehnične podpore pri ocenjevanju in omogočanju prenosljivosti.

6. tema: Povečanje odgovornosti in s podatki podprtih dokazov za politiko in prakso

Redke države sistematično zbirajo podatke glede odgovornosti in dokazov. Kjer takšno zbiranje podatkov obstaja, pa je večinoma omejeno na javne zavode za zaposlovanje. Ta podatkovna črna luknja je najšibkejši del sistemov in storitev VKO. Ima namreč resne posledice za razvoj politik in programov za oblikovanje k uporabnikom usmerjenih storitev, in za organizacijsko učinkovitost. Zavira tudi razvoj politik, ki bi temeljile na podatkovno podprtih dokazih.

Priporočila:

Za države: Vzpostavite nacionalni sistem spremljanja, ki upošteva lokalne potrebe; vpeljite ga postopoma, da vsem deležnikom zagotovite dovolj časa za prilagoditev novemu sistemu.

Za EU: Raziščite podatke na ravni EU in odkrijte obstoječe sisteme in orodja za zbiranje podatkov za VKO in te izsledke delite z vsemi državami.

Za EU: Zaposite Komisijo, naj podpre in spodbudi vzpostavitev nacionalnega poročanja in spremljanja o zagotavljanju vseživljenjske karijerne orientacije prek strukturiranega evropskega sodelovanja, ki naj vodi v vzpostavitev evropskega sistema spremljanja.

Erasmus+

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF EDUCATION
AND RESEARCH

SKLEP

Realnost je, da je vzpostavitev in zagotavljanje univerzalnega dostopa vseh državljanov do storitev vseživljenjske karierne orientacije zahtevna naloga za nacionalno administracijo v smislu politik in sistemov. Zahtevnost te naloge je pogojena z raznolikostjo okolij, ki vzpostavljajo in zagotavljajo univerzalni dostop do teh storitev na področjih izobraževanja, usposabljanja, zaposlovanja in različnih sektorjev skupnosti. Vendar pa zahteva razširitev dostopa do učinkovitih tovrstnih storitev usklajenost politik, partnerstva, izmenjavo kariernih informacij, obveščenost o trgu dela, profesionalizacijo svetovalcev in integracijo storitev. Razvoj IKT v karierni orientaciji in e-upravi nudi državam članicam in EU priložnost, da zagotovijo boljši dostop in povezanost storitev za vse državljane.

Vseživljenjski karierni orientaciji bi bilo treba dati nov položaj na področju politik na državni ravni in ravni EU, zlasti ob upoštevanju prihodnosti dela in zaposlitev ter priprave državljanov na scenarije zaposlenosti, podzaposlenosti ali nezaposlenosti na segmentiranem trgu dela.

Glede na njeno pomembno in ključno vlogo pri oblikovanju politik na teh področjih in med njimi, bi morala Evropska komisija prevzeti vodenje pri omenjenem repozicioniranju in razvoju implementacijske strategije, upoštevajoč sklepe Resolucij sveta 2004, 2008, šestih priporočil te konference pod estonskim predsedovanjem Svetu EU in z uporabo Smernic EU za vzpostavitev politik in sistemov za VKO.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

Zavod RS za šolstvo

Ljubljana, Poljanska c. 28

Dne: 21. 1. 2016

Področna skupina za svetovalno delo v vrtcih, šolah in domovih in Področna razvojna skupina za svetovalno delo v vrtcih, šolah in domovih

Predlog za posodobitev in dopolnitev Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovni šoli, v gimnazijah, nižjih in srednjih poklicnih in strokovnih šolah ter dijaških domovih

Kazalo:

I. Temeljna izhodišča za posodobitev Programskih smernic: Svetovalna služba v OŠ in Svetovalna služba v srednji šoli

I.1. Uvod

I.2. Svetovalna služba in integracija karierne orientacije v kurikulum šole

I.3. Svetovalna služba - osebni in socialni razvoj učencev oz. dijakov ter karierna orientacija

I.4. Informativno ter drugo delo svetovalne službe

II. Predlog za posodobitev Programskih smernic: Svetovalna služba v osnovni šoli

II.1. Posodobitev poglavja: Telesni, osebni in socialni razvoj

II.2. Posodobitev poglavja: Poklicna orientacija

II.3. Pogoji za udejanjanje posodobitev

III. Predlog za posodobitev Programskih smernic: Svetovalna služba v srednji šoli – Poglavje: Svetovalno delo z dijaki

III.1. Posodobitev podpoglavja: Svetovanje za osebni in socialni razvoj

III.2. Posodobitev podpoglavja: Poklicna orientacija

III.3. Pogoji za udejanjanje posodobitev

IV. Viri

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

I. Temeljna izhodišča posodabljanja Programskih smernic za delo svetovalne službe na področju osebnostnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije¹

I.1. Uvod

Posodobitev in dopolnitev Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovni šoli in srednji šoli (odslej PS) temelji predvsem na teoretskih in empiričnih izhodiščih ter sklepnih ugotovitvah projekta CAREER – opolnomočimo mlade na njihovi karierni poti (CAREER, 2014-2015).² Kot rezultat projekta so se oblikovale nove znanstvene osnove za izpopolnitev in dograditev obstoječih izobraževalnih politik in izvajanje karijerne orientacije na ravni šole kot celote ter tudi za delo svetovalne službe v njenem okviru. Oblikovale so se osnove za posodobitev dela svetovalne službe tako na področju osebnostnega in socialnega razvoja, kakor tudi na področju dejavnosti, doslej poimenovanih - poklicna orientacija.

Pomembno spoznanje projekta je, da se, tako v strateških, zakonskih, kot tudi v operativnih dokumentih, ki usmerjajo in urejajo področje vzgoje in izobraževanja v Sloveniji (*npr. Bela knjiga 2011, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, Programske smernice za delo svetovalne službe*), za vsebinsko enake ali zelo podobne dejavnosti s področja »karijerne orientacije« uporabljajo različni pojmi. To dejstvo se jasno odraža tudi v različnem razumevanju ciljev, vsebin, področij in načinov njenega izvajanja v praksi. Celo v temeljnem šolskem zakonu se še zmeraj uporabljajo pojmi, ki ne odražajo več sodobnih konceptov (*npr. poklicno svetovanje v ZOFVI, 67. člen*). Tako posledično, tudi na konkretni šoli, prihaja s tem do pomembnih ovir za skupno ciljno naravnanje vzgojno-izobraževalnega dela ter usklajevanje konkretnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti.

Prav tako velja, da je potrebno posodobiti in nadgraditi delo svetovalne službe tudi zaradi sodobnega razumevanja pomena in ciljev vseživljenjske karijerne orientacije v kontekstu vseživljenjskega učenja, spoznanj o povezanosti in prepletenosti karijerne orientacije z osebnostnim in socialnim razvojem otrok in mladostnikov, ter spoznanj o nujnosti močnejše integracije karijerne orientacije v izvajanje programa vzgojno-izobraževalnega dela šole kot celote. Vendar pa ugotavljamo, da je posodobitev Programskih smernic mogoča tudi ob hkratnem ohranjanju temeljnih konceptualnih izhodišč za delo svetovalne službe v slovenskem šolskem sistemu (*Programske smernice 1999; Bela knjiga 2011*). Posodobitve zadevajo:

- v PS za delo svetovalne službe v OŠ - poglavji Telesni, osebni in socialni razvoj in poglavje Poklicna orientacija,

- v PS za delo svetovalne službe v srednjih šolah - poglavje Svetovalno delo z dijaki - podpoglavje Svetovanje za osebni in socialni razvoj in podpoglavje Poklicna orientacija.

¹ Poglavje pomeni dopolnitev dokumenta: Izhodišča kurikularne prenove svetovalne službe v osnovni šoli, gimnazijah, nižjih in srednjih poklicnih ter strokovnih šolah in dijaških domovih, Strokovni svet RS za splošno izobraževanje, 1999.

² V okviru projekta CAREER je izšla tudi znanstvena monografija z naslovom: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (2015).

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

1.2. Opredelitev pojma vseživljenjska karierna orientacija; cilji, vsebine in strategije šolskega svetovalnega dela

Vseživljenjsko karierno orientacijo danes razumemo kot sklop dejavnosti, ki ljudem omogočajo, da znajo kadarkoli in v vseh obdobjih življenja ugotoviti, kakšne so njihove sposobnosti, zmožnosti in interesi, in sprejemati ustrezne odločitve na področju lastne izbire izobraževalne in poklicne poti – kariere (Terminološki slovarček karierne orientacije, 2011.; ELPGN Glossary 2012; Council of the European Union, 2004).

Karierna orientacija v osnovni in srednji šoli (odslej KO) temelji na spodbujanju in podpori celostnega osebnostnega (kognitivnega, emocionalno-motivacijskega, vrednotnega) in socialnega razvoja učenca oz. dijaka³ (sodelovalne in komunikacijske veščine). Ta mu, v skladu z njegovimi razvojnimi značilnostmi, zmožnostmi, interesi in cilji, omogoča ozaveščeno avtonomno izbiro izobraževalne in poklicne poti oz. gradnjo osebne kariere. **Opolnomočenje učencev oz. dijakov za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in vodenje kariere je torej temeljni cilj dejavnosti karierne orientacije v osnovni in srednji šoli.**

Vloga in cilj izobraževanja v sodobni družbi se morata, od zgolj enostranskega prilagajanja trgu dela, premakniti k **opolnomočenju posameznikov za avtonomno delovanje, in to ne samo za individualno delovanje in delovanje v lastno dobrobit, ampak tudi za skupnostno delovanje v skupno in/ali individualno dobrobit** (Bijuklič 2015; Bergamo-Prvulović 2012 v Štrempfel, Lovšin 2015).

Če želimo, da bodo posamezniki proaktivni in avtonomni pri odločitvah o izbiri karierne poti, in se tudi kritično odzivali na vsakokratne zahteve gospodarstva in trga dela, je potrebno **bolje podpreti tudi njihovo ozaveščenost o sodobnih družbenih problemih in javno-političnih procesih, ter s tem njihovo državljansko emancipacijo.**

Temeljni in splošni cilji KO se lahko dosežejo le postopoma, z njihovim postopnim poglobljanjem in širjenjem (posebni cilji za posamezni nivo šolanja) ter njihovim usklajenim načrtovanjem in uresničevanjem v okviru enovitega kurikula osnovne in srednje šole (Rupar; Bezić, 2015). Udeležujejo se z različnimi dejavnostmi na osnovnih vsebinskih področjih KO.

Osnovna vsebinska področja karierne orientacije so:

- spoznavanje in razvijanje osebnostnih in socialnih značilnosti učencev oz. dijakov, še predvsem pozitivne samopodobe, samozaupanja, samozavesti, prožnosti in trdnosti značaja (rezilientnosti).
- prepoznavanje lastnih močnih in šibkih potencialov, učnih področij, posebnih talentov in morebitnih ovir za doseganje ciljev, raziskovanje lastnih interesov ter življenjskih in poklicnih ciljev,
- spoznavanje obstoječih in perspektivnih poklicev in delovnih okolij, vzgojno-izobraževalnih programov in šolskih sistemov, ter
- razvijanje zmožnosti za samostojno raziskovanje možnih izobraževalnih in poklicnih poti, možnosti horizontalnega in vertikalnega prehajanja in napredovanja v šolskem sistemu, pri vstopanju na trg dela ali v različne oblike delovnih razmerij.

³ Pod pojmom dijak razumemo vse učence v srednjih šolah in dijaških domovih, tudi vajence.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

Temeljne dejavnosti karierne orientacije obsegajo (prim.: Medresorske smernice, 2015):

- *Informiranje* (zbiranje, urejanje in posredovanje informacij vzgojno-izobraževalnih programih, poklicih, poklicnih kvalifikacijah, trgu dela, podpornih institucijah, ipd).
- *ugotavljanje lastnosti posameznika* (ugotavljanje in ocena kompetenc, želja, interesov, vrednot, sposobnosti, znanj, osebnostnih lastnosti).
- *učenje veščin za načrtovanje in vodenje kariere* (veščine za ugotavljanje osebnih lastnosti, izobraževalnih možnosti, trga dela, reševanja problemov, odločanja, načrtovanja in spremljanja karierne poti ipd.)
- *osnovno karierno svetovanje*⁴ (svetovalna podpora in pomoč v procesih načrtovanja in vodenja karierne poti)
- *samostojno načrtovanje in vodenje kariere* (uporaba pisnih in e-virov za samostojno delo)
- *karierno svetovanje* (prepoznavanje posebnih talentov, poklicnih in življenjskih ciljev ter podpora pri načrtovanju strategij in poti za njihovo uresničitev; poglobljeno karierno svetovanje)

1.3. Svetovalna služba in integracija karierne orientacije v program dela šole (kurikul šole)

Svetovalna služba v osnovni in srednji šoli praviloma koordinira tim strokovnih delavcev za načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje uspešnosti karierne orientacije. V okviru timsko oblikovanega načrta za izvajanje KO so opredeljene temeljne dejavnosti, odgovorni nosilci, izvajalci, sodelavci na šoli ter zunanji sodelavci (mrežni načrt). V tem načrtu je vključeno tudi neposredno vzgojno-izobraževalno delo in različne svetovalne dejavnosti svetovalne službe.

Pri načrtovanju, izvajanju, spremljanju ter vrednotenju uspešnosti izvajanja karierne orientacije se upoštevajo spoznanja najnovejših strokovnih in znanstvenih raziskav o povezanosti procesov in rezultatov učenja z načrtovanjem in vodenjem kariere (Štraus, 2015) ter tudi ustrezne politike in usmeritve sprejete na mednarodnem in nacionalnem nivoju. Pri načrtovanju KO na nivoju šole praviloma sodelujejo tudi predstavniki učencev oz. dijakov ter staršev, lahko pa tudi predstavniki lokalnega okolja oz. gospodarske sfere. Za imenovanje tima strokovnih sodelavcev ter ustrezno integracijo KO v kurikul šole, v okviru svojih pristojnosti, odgovarja ravnatelj šole.

Za ponudbo različnih oblik in vsebin stalnega strokovnega izobraževanja za vodstvene, svetovalne delavce in učitelje so odgovorni javni zavodi na področju šolstva in trga dela (*Pedagoški inštitut, Center za poklicno izobraževanje, Zavod RS za šolstvo, Republiški izpitni center, Šola za ravnatelje, Andragoški zavod, Zavod RS za zaposlovanje*). Sodobna spoznanja tudi kažejo, da bi bilo potrebno področje karierne orientacije ustrezno integrirati v psihološke, pedagoške in specialno pedagoške visokošolske študijske programe ter v program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe. Seveda pa so za posodabljanje svojih kompetenc oz. za lastni profesionalni razvoj odgovorni tudi vodstveni in strokovni delavci sami, na nivoju šole pa tudi vodstveni delavci.

⁴ V dokumentu uporabljamo sorazmerno novi pojem - osnovno karierno svetovanje. Pod tem pojmom razumemo individualne svetovalne pogovore, v katerih svetovalni delavec strokovno podpira učenca pri spoznavanju in ocenjevanju njegovih osebnostnih značilnosti in potreb ter pri povezovanju le teh z informacijami o poklicih, možnih izobraževalnih poteh in o značilnostih, potrebah oz. zahtevah na trgu dela. (prim. Medresorske smernice, 2015, str. 25).

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

I.4. Svetovalna služba - osebni in socialni razvoj učencev oz. dijakov ter karierna orientacija

Sodobni koncepti vseživljenjske karierne orientacije izpostavljajo pomen povezanosti osebnostnega in socialnega ter kariernega razvoja posameznikov. Najboljše osnove za učenčevo/dijakovo samozavestno in odgovorno načrtovanje in vodenje svoje kariere, za »krepitev notranjih moči za dejavno soočanje z izzivi prihodnosti« (Gril, 2015) se lahko ustvarjajo le v inkluzivnem učnem okolju. To je učno okolje, v katerem se upoštevajo individualne osebnostne in socialne značilnosti učencev oz. dijakov (učne zmožnosti, cilji in interesi, motivacijske potrebe, morebitne ovire, težave ipd) ter se spodbuja razvoj zmožnosti za samoregulacijo učenja, za sodelovalno učenje, za iskanje skupnostnih ciljev, iznajdljivost, pripravljenost na tveganje, vztrajnost pri premagovanju ovir, ustvarjalnost, inovativnost, podjetnost, ter prožnost in trdnost značaja (rezilientnost).

Delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega ter kariernega razvoja mora biti prvenstveno razvojno naravnano, usmerjeno v šolo kot celoto in v delovanje oddelčnih skupnosti. Najbolje bo svetovalna služba to svojo razvojno vlogo opravila s strokovno oporo učiteljem pri ustvarjanju inkluzivnega učnega okolja (prav tam). To je še posebej pomembno za področje emocionalno-motivacijskega in socialnega razvoja učencev (Vršnik, 2015). Kot strokovni sodelavec, in tudi kot samostojni izvajalec dela učnega procesa, bo svetovalni delavec sodeloval z razredniki pri izvajanju razrednih ur, z učitelji pri načrtovanju in izvajanju pouka obveznih in izbirnih predmetov ter v okviru drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti (v OŠ - naravoslovne, tehniške, kulturne, športne dejavnosti, v srednji šoli - interesne dejavnosti in obvezne izbirne vsebine). Poleg tega bodo šolski svetovalni delavci tudi samostojno izvajali različne vzgojno-izobraževalne dejavnosti za osebni in socialni razvoj in z njimi načrtno in sistematično spodbujali razvoj »samopodobe, samostojnosti, odgovornosti ter odnosov oz. naravnosti učencev oz. dijakov, s čimer bodo tudi odločitve glede izbire izobraževanja za prvi poklic, četudi ta ne bo zadnji, stekle lažje.« (Kelava, 2015).

V vseh vzgojno-izobraževalnih obdobjih osnovne šole in v vseh letnikih srednje šole učenci oz. dijaki z aktivnimi oblikami učenja razvijajo svoje zmožnosti:

- za samostojno in odgovorno raziskovanje in razvijanje svojih osebnostnih in socialnih značilnosti, svojih močnih in šibkih področij (potencialov in učnih zmožnosti), strategij učenja in samoregulacijskih veščin,
- za raziskovanje in razvijanje svojih vrednot, poklicnih interesov,
- za načrtovanje izobraževalnih in poklicnih ciljev ter spremljanje in vrednotenje lastnega napredovanja.

Pri pouku vseh predmetov in v okviru drugih vzgojno-izobraževalnih ter svetovalnih dejavnosti učenci/dijaki razvijajo zmožnosti za formativno spremljanje lastnega napredovanja pri učenju, za konstruktivno reševanje problemov in sprejemanje pomembnih odločitev že v času šolanja (*npr. o obveznih in neobveznih izbirnih predmetih, dodatnem in dopolnilnem pouku, nivojskem pouku, interesnih dejavnostih, hobijih, krožkih, o delu v klubih, o horizontalnem prehajanju iz programa v program, o programih pomoči, hitrejšem napredovanju, vzporednem šolanju itd*), še posebej pa za konstruktivno reševanje problemov in odločanje v obdobjih prehoda na naslednjo stopnjo izobraževanja ali v zaposlitev (Štremfel, Lovšin, idr. 2015).

Svetovalna služba oz. svetovalni delavec skupaj z učitelji skrbi, da učenci oz. dijaki razvijajo tudi znanja in veščine za uporabo sodobnih IKT orodij za načrtovanje, spremljanje in vodenje svoje

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

kariere (npr. portfolio, Mapa učnih dosežkov, E-življenjepis, Europass ipd) ter za smiselno, učinkovito in kritično uporabo svetovnega spleta in socialnih omrežij.

S svojim specifičnim strokovnim znanjem in z upoštevanjem temeljnih načel za svetovalno delo bo svetovalni delavec izvajal individualne in skupinske oblike svetovanja.

Z individualnimi oblikami svetovanja bo nudil oporo in pomoč učitelju in učencu oz. dijaku še predvsem v primerih, ko učenčev/dijakov osebni in socialni razvoj kaže močno oz. izjemno odstopanje od večine enako starih učencev/dijakov oz. izrazite posebnosti in/ali asinhronosti razvoja (*npr. učno premalo uspešni učenci – storilnostno podpovprečni učenci, učenci s posebnimi potrebami, izjemno nadarjeni, dvojno izjemni učenci, migranti, učenci iz revnih družin ipd*). Skupaj z učiteljem, učencem oz. dijakom bo raziskoval učenčeva/dijakova močna in šibka učna področja ter interese, cilje, poti in načine za njihovo doseganje, načine za čim bolj samostojno premagovanje in preseganje morebitnih ovir na poti do njih ter za iskanje virov pomoči in podpore v šolskem in družinskem okolju. Poglobljeno karierno svetovanje je pomembna dejavnost v okviru izvirnih projektov pomoči za učence z učnimi težavami ter načrtovanih individualiziranih vzgojno-izobraževalnih programov za učence s posebnimi potrebami.

Lahko pa, po svoji presoji, svetovalni delavec organizira različne dejavnosti le za določene manjše skupine učencev oz. dijakov glede na njihove potrebe, interese ter želje (*npr. specifične interesne dejavnosti, izkustvene delavnice, projektno in raziskovalno delo, samostojno raziskovanje, spremljanje delovnih procesov v pristnem delovnem okolju – senčenje*).

Ker so starši in družinsko okolje eden od najvplivnejših dejavnikov v otrokovem in mladostnikovem osebnem, socialnem in kariernem razvoju (Rutar Leban 2015) bo svetovalni delavec s svojim specifičnim strokovnim znanjem opora in sodelavec učiteljem tudi pri načrtovanju in izvajanju različnih oblik sodelovanja šole s starši (predavanja, delavnice, okrogle mize, osebni pogovori itd) ter tudi samostojno izvajal svetovalno in posvetovalno delo s starši, v skladu z načrtom izvajanja KO na nivoju šole.

I.5. Informativno ter drugo delo svetovalne službe

Svetovalna služba oz. svetovalni delavec skrbi tudi za stalno in sistematično zbiranje, urejanje in posredovanje informacij o vzgojno-izobraževalnih programih srednjih šol ter višjega in visokega šolstva (*razpis za vpis, informativni dnevi, rokovnih vpisnih postopkov, novosti pri izvajanju programov*), ter o dogodkih, ki jih vzgojno-izobraževalni zavodi, gospodarska in obrtna združenja ali delodajalci organizirajo za boljšo informiranost učencev in dijakov o poklicnih in zaposlitvenih perspektivah, ipd. Koristno je, da vzpostavi posebno spletno učilnico za KO. Sodeluje tudi pri organizaciji informativnih dni ter obiskov učencev in dijakov v zunanjih institucijah ter pri organizaciji informativnih dogodkov na šoli.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

II. Posodobitve in dopolnitve Programskih smernic – Svetovalna služba v osnovni šoli (1999).

II.1. Dopolnitve Programskih smernic, poglavje 2.2.3: Telesni, osebni in socialni razvoj, str. 21- 22.

2.2.3. Telesni, osebni in socialni razvoj

V tem poglavju PS se pri dejavnostih svetovalne službe dodajo naslednje nove alineje:

Svetovalno delo z učenci

- razvojno in preventivno svetovalno delo ter pomoč na področju karierne orientacije - izkustvene in druge aktivne oblike učenja za spoznavanje svojih osebnih in socialnih značilnosti, izobraževalnih in poklicnih ciljev, razvijanje veščin za reševanje dilem in za odločanje v procesu izbire izobraževalne in poklicne poti;

Svetovalno in posvetovalno delo z učitelji

- koordinacija, organizacija ali aktivno sodelovanje na razrednih urah, pri pouku in drugih dejavnosti šole, v katerih se načrtno in sistematično ter z aktivnimi oblikami učenja spodbuja osebni, socialni in karierni razvoj učencev ter spremljanje in vrednotenje napredovanja na področju učenja in načrtovanja in vodenja kariere (npr. uporaba kariernega portfolia);

Svetovalno in posvetovalno delo s starši

- organizacija, koordinacija in izvajanje predavanj in delavnic za starše s tematiko povezanosti osebnega in socialnega razvoja s kariernim razvojem ter vplivih družinskega in širšega družbenega okolja na odločanje za poklic in izbiro izobraževalnega programa oz. na načrtovanje in vodenje kariere.

Sodelovanje z vodstvom šole

- sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju strokovnega izobraževanja učiteljev za spodbujanje, spremljanje in vrednotenje osebnega in socialnega razvoja učencev ter za načrtovanje in vodenje kariere.

II.2. Posodobitev Programskih smernic, poglavje 2.2.5. Poklicna orientacija, str. 23-25.

Naslov poglavja se spremeni, tako da glasi : Karierna orientacija

Besedilo poglavja se v celoti nadomesti z naslednjim besedilom:

Karierna orientacija v osnovni šoli temelji na spodbujanju in podpori celostnega osebnostnega (kognitivnega emocionalno-motivacijskega, vrednotnega) in socialnega razvoja učenca (sodelovalne in komunikacijske veščine), kar učencu omogoča, da v skladu z lastnimi razvojnimi značilnostmi, zmožnostmi, interesi in cilji dovolj ozaveščeno in kar se da avtonomno in odgovorno izbira svojo

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

poklicno in izobraževalno pot oz. prične graditi kariero. Opolnomočenje učencev za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in odločanje o možnih izbirah že v času izobraževanja v OŠ, na prehodu v srednje izobraževanje ter za morebitno prvo poklicno odločitev je temeljni cilj dejavnosti karierne orientacije v osnovni šoli.

Vsebinska področja karierne orientacije v OŠ so:

- raziskovanje lastnih interesov ter življenjskih in poklicnih ciljev,
- prepoznavanje lastnih močnih in šibkih potencialov in učnih področij, posebnih talentov in ovir za doseganje življenjskih in poklicnih ciljev,
- spoznavanje obstoječih in perspektivnih poklicev in delovnih okolij,
- spoznavanje vzgojno-izobraževalnih programov, šolskih sistemov,
- razvijanje zmožnosti za samostojno raziskovanje in odločanje o možnih izobraževalnih in poklicnih poteh, o možnostih horizontalnega in vertikalnega prehajanja in napredovanja v šolskem sistemu ali pri vstopanju na trg dela.

Temeljne dejavnosti karierne orientacije v OŠ obsegajo:

- Informiranje,
- ugotavljanje lastnosti posameznika,
- učenje veščin za načrtovanje in vodenje kariere,
- osnovno karierno svetovanje
- samostojno načrtovanje in vodenje kariere,
- karierno svetovanje.

Svetovalna služba praviloma koordinira projektni tim strokovnih delavcev šole za načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje uspešnosti karierne orientacije (tim lahko oblikuje poseben akcijski oz. mrežni načrt). V okviru skupnega načrta svetovalna služba načrtuje tudi svoje delo ter sodelovanje šole z okoljem.

Pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju izvajanja KO svetovalna služba promovira spoznanje, da je za kakovostno KO potrebno, da so cilji karierne orientacije integrirani v kurikulum šole kot celote, in da se sistematično in načrtno uresničujejo na interdisciplinarni in medpredmetni ravni - predvsem v okviru pouka, razrednih ur in v drugih dejavnostih obveznega in razširjenega programa šole.

V okviru dogovorjenega izvajanja KO na nivoju šole svetovalna služba oz. svetovalni delavec svoje naloge načrtuje v mejah strokovne avtonomije. Upošteva pa osnovne predpostavke za kakovostno izvedbo svojih nalog (v nadaljevanju - pričakovani standard - PS).

Svetovalno delo z učenci

- Svetovalni delavec na razrednih urah in v okviru drugih skupinskih in individualnih oblik dela, učence vodi tako, da z aktivnimi oblikami učenja čim bolj samostojno raziskujejo svoje lastnosti, poklicne interese, poklice in delovna okolja. Pri tem uporablja tudi ustrezne e-vire (npr. program Kam in kako, e-svetovanje ipd).
- Na razrednih urah, na javno dostopnih informacijskih mestih šole (oglasne deske, knjižnica) ter s pomočjo IKT svetovalna služba poskrbi za informiranje učencev o vzgojno-izobraževalnih programih srednjih šol ter programih višjega in visokega šolstva ter o dogodkih v okolju, namenjenih informiranju učencev o poklicnih in zaposlitvenih perspektivah. (PS)

-

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

- Svetovalna služba skrbi za urejanje spletne učilnice, spletnih orodij in spletnih povezav, pomočjo katerih učenci lahko tudi samostojno raziskujejo možnosti izobraževanja in zaposlovanja. (PS)
- Svetovalna služba praviloma koordinira ali tudi organizira obiske učencev na srednjih šolah, sejnih in »tržnicah poklicev«, obiske učencev v pristnih delovnih okoljih, senčenje delovnih procesov⁵, pogovore učencev strokovnjaki, bivšimi učenci, starši, delodajalci, predstavniki obrtnih in gospodarskih zbornic itd.
- Svetovalna služba po svoji presoji izvaja individualne in skupinske oblike osnovnega in poglobljenega kariernega svetovanja.
- Vsi učenci 9. razreda in njihovi starši oz. skrbniki imajo pravico do vsaj enega individualnega pogovora s svetovalnim delavcem. (PS)

Svetovalno in posvetovalno delo z učitelji in drugimi strokovnimi delavci

- Svetovalna služba skupaj z učitelji načrtuje svoje sodelovanje pri izvajanju razrednih ur ter pri pouku in drugih dejavnostih. (PS)
- Svetovalna služba skupaj s knjižničarjem skrbi za sodobno literaturo v šolski knjižnici ter poskrbi za informiranje strokovnih delavcev o novostih na področju srednješolskega izobraževanja, štipendiranja in zaposlovanja. Pri izvedbi te naloge se po potrebi povezuje z zunanjimi ustanovami. (PS)
- Svetovalna služba na osnovi pobude razrednika sodeluje v razgovoru razrednika z učencem in starši o nadaljevanju šolanja ali zaposlitvi. Lahko pa pobudo za sodelovanje v razgovoru posreduje razredniku tudi sama.

Svetovalno in posvetovalno delo s starši

- Svetovalna služba na roditeljskih sestankih 8. in 9. razreda starše informira o sistemu srednješolskega izobraževanja, o vzgojno-izobraževalnih programih srednjih šol, o razpisu za vpis in rokovniku za vpis ter o štipendijah in razpisih zanje. (PS)
- Svetovalna služba organizira predavanja in delavnice za starše, ki jih izvajajo zunanji strokovnjaki, npr. strokovnjaki za trg dela in zaposlovanje.
- Svetovalna služba omogoča individualno ali skupinsko svetovanje za starše in učence pred izbiro srednje šole ali svetuje tudi obisk pri ustreznih drugih/zunanjih svetovalcih s področja karierne orientacije (svetovalni centri, zdravstvene ustanove, zavod za zaposlovanje, itd).

Sodelovanje z vodstvom šole in zunanjimi institucijami

- Ravnatelj šole praviloma imenuje svetovalno službo za koordinatorja za oblikovanje mrežnega akcijskega načrta za izvajanje karierne orientacije na nivoju šole (v okviru kurikula šole).
- Svetovalna služba predlaga vodstvu šole vsebine strokovnega izobraževanja učiteljev na ravni šole in spremlja ter predlaga lastno udeležbo in udeležbo učiteljev na seminarjih drugih ustanov.

⁵ An educational program where college students or other adults can learn about a particular occupation or profession to see if it might be suitable for them. In job shadowing, a business typically partners with an educational establishment to provide an experience for a student of what it is like to perform a certain type of work by having them accompany an experienced worker as they perform the targeted job.

Več glej: <http://www.businessdictionary.com/definition/job-shadowing.html#ixzz3wZ4LuNAH>

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

- V soglasju z vodstvom šole svetovalna služba vzpostavlja in vzdržuje konstruktivne povezave z zunanjimi strokovnjaki in ustanovami, ki se ukvarjajo z izobraževanjem, raziskovanjem ali svetovanjem na področju vseživljenjske karijerne orientacije, s svetovalnimi službami srednjih šol, lahko pa tudi z gospodarskimi in obrtniškimi združenji ter delodajalci v lokalnem in širšem okolju.

II.3. Pogoji za udejanjanje posodobitev v PS za delo svetovalne službe v OŠ

Potrebne zakonske spremembe, spremembe osnovnošolskega programa ter načrtovanja dela šole

a) Zakonske spremembe in dopolnila:

V ZOFVI in posledično v ZOŠ se med temeljne cilje vzgoje in izobraževanja umesti cilj – opolnomočenje za načrtovanje in vodenje kariere oz. se obstoječi cilji smiselno spremenijo ali dopolnijo.

V ZOFVI se v sedanjem 67. členu odstavek, ki govori o poklicnem svetovanju, nadomesti z naslednjim besedilom: *»Svetovalna služba na nivoju šole avtonomno in samostojno ter v sodelovanju z drugimi strokovnimi delavci izvaja naloge karijerne orientacije ter jih praviloma tudi koordinira. Pri izvajanju nalog KO se šola povezuje z drugimi javnimi zavodi s področja šolstva in zaposlovanja ter delovnimi organizacijami in združenji.«*

Ustrezno se dopolnijo tudi členi, ki opisujejo delo ravnateljev, učiteljev in razrednikov.

b) Spremembe Programa OŠ

V predmetniku za OŠ se v 8. in 9. razredu k 0,5 uram tedensko za RU doda še 0,5 RU tedensko za KO. Te RU izvaja svetovalna služba. V 9. razredu v ta okvir sodijo tudi 4 ure za obisk na skupnem informativnem dnevu srednjih šol. Za izvajanje RU-KO svetovalna služba oblikuje letno pripravo s cilji, temeljnimi vsebinami, predvidenimi dejavnostmi ter sprotne didaktično-metodične priprave.

Izvajanje RU-KO se šteje kot neposredno pedagoško delo in sodi v obseg ur za sistemizacijo delovnih mest OŠ.

V okviru dni dejavnosti (skupaj 20 dni letno) se za vsako leto od 5. do 9. razreda med dnevi za dejavnosti (športne, naravoslovne, tehniške, kulturne) načrtuje 1 dan za KO. Program načrtuje svetovalna služba skupaj z učitelji. V 8. in 9. razredu se ta dan nameni ciljno usmerjenim obiskom v ustreznih delovnih organizacijah in drugih ustanovah (senčenje delovnih procesov - job shadowing).

c) Spremembe na nivoju načrtovanja dela OŠ

Dejavnosti karijerne orientacije predstavljajo posebno poglavje letnega delovnega načrta in poročila o delu šole. Akcijski načrt njenega izvajanja (mrežni načrt) se oblikuje timsko. Koordinacijo načrtovanja, spremljanja in vrednotenja rezultatov praviloma vodi šolska svetovalna služba. Za izvajanje in spremljanje KO na nivoju šole skrbi in, v skladu s svojimi pristojnostmi, odgovarja ravnatelj šole.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

III. Predlog za posodobitev Programskih smernic: Svetovalna služba v srednji šoli

Poglavje 2.2.3: Svetovalno delo z dijaki

Karierna orientacija v srednji šoli logično nadgrajuje spodbujanje in podporo osebnega in socialnega ter kariernega razvoja doseženega v osnovni šoli ter upošteva značilnosti in potrebe mladostnika. Svetovalna služba pri svojem delu upošteva Temeljna izhodišča za posodobitev Programskih smernic (poglavje I).

III.1. Posodobitev podpoglavja 2.2.3.4: Svetovanje za osebni in socialni razvoj

V tem podpoglavju se dodata dva nova standarda:

Standard

Delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja je prvenstveno razvojno naravnano in usmerjeno v šolo kot celoto in v delo oddelčnih skupnosti. Šolski svetovalni delavec nudi strokovno oporo in aktivno sodeluje z razredniki in učitelji ali tudi samostojno izvaja posebne dejavnosti za osebni in socialni razvoj s poudarkom na stalnem razvijanju veščin za samoregulacijo učenja, razvijanju pozitivne samopodobe, samozaupanja, samostojnosti in odgovornosti pri sprejemanju odločitev, razvijanju socialnih in komunikacijskih veščin ter veščin za odločanje.

Standard

Svetovalni delavec na pobudo dijaka in v soglasju s starši, če je ta mladoleten, izvaja individualne ali skupinske oblike osnovnega in poglobljenega svetovanja za osebni in socialni razvoj ter za načrtovanje in vodenje kariere.

III.2. Posodobitev podpoglavja: 2.2.3.5. Poklicna orientacija

Naslov podpoglavja se spremeni tako, da se glasi : **2.2.3.5. Karierna orientacija**

Doda se novi uvod:

III.2.1. Uvod

Karierna orientacija v srednji šoli temelji na spodbujanju in podpori celostnega osebnostnega (kognitivnega emocionalno-motivacijskega, vrednotnega) in socialnega razvoja dijaka (sodelovalne in komunikacijske veščine), kar mu omogoča, da v skladu z lastnimi razvojnimi značilnostmi, zmožnostmi, interesi in cilji dovolj ozaveščeno, proaktivno in kar se da avtonomno izbira svojo poklicno in izobraževalno pot oz. prične graditi kariero. Opolnomočenje dijakov za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in odločanje o možnih izbirah v času izobraževanja v SŠ, za prvo poklicno odločitev na prehodu v višje in visoko izobraževanje ali pri prehodu na trg dela, je temeljni cilj dejavnosti karierne orientacije v srednji šoli.

Vsebinska področja karierne orientacije v SŠ so:

- raziskovanje lastnih interesov ter življenjskih in poklicnih ciljev,
- prepoznavanje lastnih močnih in šibkih potencialov in učnih področij, posebnih talentov in ovir za doseganje življenjskih in poklicnih ciljev,
- spoznavanje obstoječih in perspektivnih poklicev in delovnih okolij,

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karijerne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

- spoznavanje vzgojno-izobraževalnih programov, šolskih sistemov,
- razvijanje zmožnosti za samostojno raziskovanje in odločanje o možnih izobraževalnih in poklicnih poteh ter možnostih horizontalnega in vertikalnega prehajanja in napredovanja v šolskem sistemu ali pri vstopanju na trg dela.

Temeljne dejavnosti karijerne orientacije v SŠ obsegajo:

- Informiranje,
- ugotavljanje lastnosti posameznika,
- učenje veščin za načrtovanje in vodenje kariere,
- osnovno karierno svetovanje,
- samostojno načrtovanje in vodenje kariere,
- karierno svetovanje.

Svetovalna služba praviloma koordinira projektni tim strokovnih delavcev šole za načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje uspešnosti karijerne orientacije (tim lahko oblikuje poseben akcijski oz. mrežni načrt). V okviru skupnega načrta svetovalna služba načrtuje tudi svoje delo ter sodelovanje šole z okoljem.

Pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju izvajanja KO svetovalna služba promovira spoznanje, da je za kakovostno KO potrebno, da so cilji karijerne orientacije integrirani v kurikulum šole kot celote, in da se sistematično in načrtno uresničujejo na interdisciplinarni in medpredmetni ravni - predvsem v okviru pouka, razrednih ur in v drugih dejavnostih obveznega, izbirnega in razširjenega programa šole.

V okviru dogovorjenega izvajanja KO na nivoju šole svetovalna služba oz. svetovalni delavec svoje naloge načrtuje v mejah strokovne avtonomije. Upošteva pa osnovne predpostavke za kakovostno izvedbo svojih nalog, ki so v nadaljevanju zapisane v obliki pričakovanih dejavnosti oz. standardov.

III.2.2. Pričakovani standardi za izvajanje KO

Besedila standardov se v celoti nadomestijo s posodobljenimi.

Standard

Svetovalna služba (praviloma) koordinira projektni tim strokovnih delavcev šole za načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje uspešnosti karijerne orientacije. V okviru timsko oblikovanega akcijskega (mrežnega) načrta za izvajanje KO svetovalna služba načrtuje tudi svoje neposredno vzgojno-izobraževalno delo in svetovalne dejavnosti za oddelke in posebne skupine ter sodelovanje šole z okoljem. Na osnovi vsakoletnega ovrednotenja uspešnosti akcijskega načrta lahko svetovalna služba predlaga nove prioritete cilje, vsebine in dejavnosti.

Standard

Na razrednih urah (od prvega do zaključnega letnika srednje šole) in v okviru posebnih skupinskih in individualnih oblik svetovalnega dela ter z uporabo sodobne IKT tehnologije in dostopnih spletnih programov oz. aplikacij (npr. EUROPASS, e-portfolio), dijaki čim bolj samostojno raziskujejo svoje lastnosti, poklicne interese, poklice in delovna okolja (npr. program Kam in kako, e-svetovanje ipd); s pomočjo svetovnega spleta raziskujejo informacije o študijskih programih višjega in visokega šolstva (razpis za vpis, informativni dnevi, rokovnik vpisnih postopkov, novosti pri izvajanju programov), o trgu dela ter spremljajo dogodke, ki jih izobraževalne ustanove ter gospodarska, obrtna združenja,

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

delodajalci ali civilna združenja organizirajo za boljšo informiranost o poklicnih in zaposlitvenih perspektivah.

Standard

Svetovalna služba skrbi za posodabljanje spletnih povezav z ustreznimi institucijami ter specifičnimi spletnimi stranmi, npr. Moja izbira.si, e-svetovanje, Javni sklad za razvoj kadrov, itd., prek katerih lahko dijaki, pa tudi učitelji in starši dostopajo do verodostojnih informacij o izobraževalnih in zaposlovalnih možnostih. Svetovalna služba praviloma vzpostavi posebno spletno učilnico za KO ali KO postane poglavje spletne učilnice svetovalne službe.

Standard

Svetovalna služba praviloma sodeluje pri načrtovanju in izvajanju informativnega dne srednje šole ali dneva odprtih vrat ter pri organizaciji srečanj dijakov z uspešnimi delodajalci, strokovnjaki, bivšimi dijaki, predstavniki gospodarskih in obrtnih združenj, sindikati ipd.

Standard

Svetovalna služba v skladu s svojo avtonomno presojo izvaja individualne in skupinske oblike kariernega svetovanja (osnovnega in poglobljenega). Svoje delo organizira tako, da ima vsak dijak dostop tudi do individualnih oblik svetovanja. Če po posvetovanju z razrednikom ali posameznim učiteljem presodi, da bi bilo zaradi dobrobiti dijaka individualno svetovanje za njegovo uspešno načrtovanje in vodenje kariere potrebno, dijaka (lahko pa tudi starše) tudi osebno povabi. Poglobljeno karierno svetovanje je pomembna dejavnost v okviru individualiziranih vzgojno-izobraževalnih programov (OPP, izjemno nadarjeni dijaki).

Standard

V soglasju z vodstvom šole svetovalna služba vzpostavlja in vzdržuje konstruktivne povezave z zunanjimi strokovnjaki in ustanovami, ki se ukvarjajo z izobraževanjem, raziskovanjem ali svetovanjem na področju vseživljenjske karierne orientacije.

Standard

Svetovalna služba v skladu z načrtom izvajanja karierne orientacije na nivoju šole organizira ali tudi sama izvaja predavanja za starše s področja osebnega in socialnega razvoja, s poudarkom na njuni povezanosti z avtonomnim načrtovanjem in vodenjem kariere. V zaključnih dveh letnikih organizira in/ali samostojno izvede informativna predavanja za starše o možnostih za nadaljevanje šolanja – o višješolskih, visokošolskih strokovnih in univerzitetnih programih ter o aktualnih in perspektivnih potrebah trga dela.

Zadnji odstavek (PS, 2008, str. 22) , ki navaja možne tematske sklope za predavanja in delavnice za različne letnike srednje šole, ostane nespremenjen.

Doda se novi zadnji odstavek:

O vsebinah, oblikah in obsegu lastnih dejavnosti na področju karierne orientacije, v skladu z akcijskim (mrežnim) načrtom KO v okviru Letnega delovnega načrta šole, svetovalna služba oz. svetovalni delavec avtonomno odloča.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

III.3. Pogoji za udejanjanje posodobitev - Programske smernice: Svetovalna služba v srednji šoli

Potrebne zakonske spremembe, spremembe programov gimnazij, srednjih poklicnih in strokovnih šol ter načrtovanja, spremljanja in evalvacije dela šole

a) Zakonske spremembe in dopolnila:

V ZOFVI in posledično v ZGimn ter v ZPSI se med temeljne cilje vzgoje in izobraževanja umesti cilj – opolnomočenje za načrtovanje in vodenje kariere oz. se obstoječi cilji smiselno spremenijo ali dopolnijo.

V ZOFVI se v sedanjem 67. členu odstavek, ki govori o poklicnem svetovanju, nadomesti z naslednjim besedilom: *»Svetovalna služba na nivoju šole avtonomno in samostojno ter v sodelovanju z drugimi strokovnimi delavci izvaja naloge karierne orientacije ter jih praviloma tudi koordinira. Pri izvajanju nalog KO se šola povezuje z drugimi javnimi zavodi s področja šolstva in zaposlovanja ter delovnimi organizacijami in združenji.«*

Ustrezno se dopolnijo tudi členi ZOŠ, ZGim in ZSPSI, ki opisujejo delo ravnatelja, učiteljev in razrednikov.

b) Spremembe Programa gimnazije in programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja

V predmetniku za SŠ se pri programih gimnazije in srednjega strokovnega izobraževanja za predzadnje in zaključne letnike izobraževanja, poleg že določenega obsega RU, doda 0,5 ure tedensko za KO (15 ur letno). V programih NPI, SPI in PTI se 0,5 ure doda v zaključnem letniku. Te RU izvaja svetovalna služba. V okvir teh ur sodijo tudi 4 ure za obisk dijakov na skupnem informativnem dnevu višješolskih in visokošolskih institucij in obiski v okviru odprtih vrat gospodarstva. Za izvajanje RU za KO svetovalna služba oblikuje letno pripravo s cilji, temeljnimi vsebinami, predvidenimi dejavnostmi ter sprotne didaktično-metodične priprave.

Izvajanje RU-KO se šteje kot neposredno pedagoško delo in sodi v obseg ur za sistemizacijo delovnih mest v srednjih šolah oz. se ustrezno zviša število dijakov za normativni oddelek.

V okviru OIV na gimnazijah oz. ID v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju se dijakom obvezno ponudi možnost 35 – urnega programa KO. Del tega programa je tudi 16 ur namenjenih ciljno usmerjenemu opazovanju delovnih procesov v ustreznih delovnih organizacijah in drugih ustanovah (senčenje delovnih procesov oz. job shadowing); V nižjem in srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju se cilji senčenja delovnih procesov uresničujejo kot del praktičnega pouka ali delovne prakse ter vrednotijo v okviru dnevnika (dnevnik PUD).

Vse OIV ter ID se dopolnijo tudi s cilji in primernimi dejavnostmi s področja karierne orientacije (potrebna je rekonceptualizacija OIV in ID).

c) Spremembe na nivoju načrtovanja dela SŠ

Dejavnosti karierne orientacije predstavljajo posebno poglavje letnega delovnega načrta in poročila o delu šole. Akcijski načrt njenega izvajanja (mrežni načrt) se oblikuje timsko. Koordinacijo načrtovanja, spremljanja in vrednotenja rezultatov praviloma vodi šolska svetovalna služba. Za izvajanje in spremljanje KO na nivoju šole skrbi in, v skladu s svojimi pristojnostmi, odgovarja ravnatelj šole.

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

IV. Viri:

- Ažman, T. in Rupar, B. (ur.) (2015). Politike na področju vodenja kariere s priporočili. Center RS za poklicno izobraževanje.
- Bijuklič, I. 2015.: Opolnomočenje kot zmožnost skupnostnega delovanja: karierna rezilientnost enega in temu nasprotni vidiki sindikalnega samoorganiziranja. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015.
- Bezič, T. (2014) Od načrtovanja do evalvacije izvajanja karierne orientacije na nivoju šole. Opolnomočimo mlade na karierni poti, posvet., 23. oktober 2014. Ljubljana: Pedagoški inštitut in Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje.
- Bezič, T., Rupar, B. 2015. Smernice za vključevanje KO v kurikulum šole. Delovno gradivo projektne naloge ZRSŠ. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo (neobjavljeno gradivo).
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji 2011. http://www.belaknjiga2011.si/pdf/bela_knjiga_2011.pdf. Pridobljeno s spleta 10.10.2015 .
- Council of the European Union. (2008). Council Resolution of better integrating lifelong guidance into Lifelong learning strategies.
- ELGPN. (2012). ELGPN Glossary. <http://www.elgpn.eu/glossary> (dostop 13.1.2016)
- Gril, A. 2015. Aktivni pouk kot podpora osebnemu in socialnemu razvoju otrok in mladostnikov za opolnomočenje na karierni poti. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015
- Izhodišča kurikularne prenove svetovalne službe v osnovni in srednji šoli, Kurikularna komisija za svetovalno delo, Urad RS za šolstvo, 1997.
- Kelava, P. 2015. Od poklicne socializacije h kariernemu opolnomočenju. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015
- Lep, B. 2015. Dvojno izjemni učenci. Šolsko svetovalno delo (let. 19, štev. 1-2).
- Lovšin, M. 2015. Teoretska ozadja karierne orientacije za učence in dijake. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015.
- Medresorske smernice kakovosti vseživljenjske karierne orientacije (VKO): Nevenka Bandelj idr. Ljubljana: Zavod RS za zaposlovanje. 2015.
- Osnutek: Posodobitev Programskih smernic za delo svetovalne službe v OŠ in SŠ. Delovno gradivo za razpravo na študijskih skupinah šolskih svetovalnih delavcev oktober-november 2015. Razširjena področna skupina za svetovalno delo v vrtcih, šolah in domovih (Pečjak, S., Magajna, L., Gregorčič Mrvar, P., Srša, L., Vegelj Zagorc, M., Kučič Nikolič, N., Bizjak, C., Malešević, T., Rupar, B., Krajnc, T., Bezič, T. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo (arhiv Razširjene področne skupine za ŠSD, ZRSŠ).
- Poročilo o obravnavi osnutka predloga posodobitev Programskih smernic za delo svetovalne službe v OŠ na študijskih skupinah svetovalnih delavcev OŠ. 2015. Arhiv področne skupine in Področne razvojne skupine za svetovalno delo v vrtcih, šolah in domovih (Tanja Bezič). Zavod RS za šolstvo. OE Maribor.
- Program osnovna šola. Karierna orientacija. Obvezni izbirni predmet. (2014). Zavod RS za zaposlovanje. (neobjavljeno gradivo).
- Programske smernice. Svetovalna služba v osnovni in srednji šoli, 1999. 2008. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Rupar, B. (2007). Poklicna/karierna orientacija kot medpredmetno področje v osnovni šoli. V: Kurikul kot proces in razvoj - Zbornik prispevkov s posveta. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Rupar, B. (2014) Umestitev karierne orientacije v izvedbeni kurikulum osnovne in srednje šole. Prispevek predstavljen na strokovnem posvetu Opolnomočimo mlade na karierni poti, 23. Oktobar 2014. Ljubljana: Pedagoški inštitut in Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje.
- Rutar Leban, T. 2015. Starši kot pomembni odrasli na karierni poti otrok. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015.
- Rutar Leban, T. in Vršnik Perše T. (2015). Poročilo o ključnih ugotovitvah razprav »Karierna orientacija kot integralni del osebnostnega in socialnega razvoja učencev in Letnega delovnega načrta šole« na

Predlog posodobitve Programskih smernic za delo svetovalne službe v osnovnih in srednjih šolah na področju osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije, januar 2016. Zadnji osnutek predloga.

Študijskih skupinah za svetovalne delavce osnovnih šol. Interno gradivo projekta CAREER. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.
- ZRC- ISJFR, Slovenska akademija znanosti in umetnosti – SAZU, Terminologiče. 2015.
<http://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/vsezivljenjska-karierna-orientacija#v> (dostop 13.1.2016)
- Sentočnik, S. (2014). Izhodišča za pripravo učnega načrta karierna orientacija. Izbirni predmet v osnovni šoli. Zavod RS za zaposlovanje. (neobjavljeno gradivo)
- Strategija vseživljenjskosti učenja (2007). Strategija vseživljenjskosti učenja. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Štraus, M. 2015. Kako mladi v Sloveniji povezujejo šolsko učenje in delo z življenjem v odraslosti ter s poklicem in kariero. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015.
- Štremfel, U., Bežić, T., Bijuklić, I., Gril, A., Kelava, P., Klemenčič, P., Lovšin, M., Mlekuž, A., Rupar, B., Štremfel, U., Lovšin, M. (ur.). 2015. Priporočila projekta CAREER za integracijo vsebin in dejavnosti vseživljenjske karierne orientacije v slovenskem izobraževalnem prostoru. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2015.
- Terminološki slovarček karierne orientacije. 2011. Ljubljana: Zavod RS za zaposlovanje.
- Vršnik Perše, T. 2015. Opolnomočenje učiteljev za karierno orientacijo otrok in mladostnikov. V: Karierni ter osebni in socialni razvoj mladih: pogledi, pristopi, izzivi (Štremfel, Urška; Lovšin, Miha (ur.). Ljubljana: Pedagoški inštitut.

PREDLOG KAZALNIKOV KAKOVOSTI ZA PODROČJE VSEŽIVLJENJSKE KARIERNE ORIENTACIJE

/Podskupina za kakovost

Prisotne: Tatjana Ažman, Tanja Vilič Klenovšek, Brigita Rupar, Staša Bučar.

V Sloveniji imamo Medresorske smernice kakovosti vseživljenjske karierne orientacije¹, ki so usklajene z priporočili Evropske mreže za vseživljenjsko karierno orientacijo, zapisana v publikaciji The Evidence Base on Lifelong Guidance: A Guide to Key Findings for Effective Policy and Practice² (ELGPN Tool.No.3). Sledeč smernicam predlaga Strokovna skupina za VKO standarde, kazalnike in merila za VKO na treh področjih Ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgojno izobraževalnem zavodu – v nadaljevanju VIZ:

1. Vodenje VIZ
2. Profesionalni razvoj strokovnih delavcev
3. Dosežki učencev

V nadaljevanju za vsako področje posebej predlagamo standarde ter tem ustrezne kazalnike in merila.

Vodenje VIZ

STANDARD 1 (želeno oziroma idealno stanje)

VKO je vključena v dokumente VIZ v skladu z najnovejšimi strokovnimi spoznanji na katerih temeljijo dokumenti Evropske komisije, mreže ELGPN in priporočila oblikovana na nacionalni ravni: Politike na področju vodenja kariere s priporočili (2015); Medresorske smernice kakovosti VKO (2015).

KAZALNIK (konkreten opis stanja)

Kazalnik št. 1: VIZ ima cilje, vsebine in dejavnosti VKO umeščene v krovne dokumente (npr. razvojni in letni načrt VIZ).

MERILO (stopnja razvoja kazalnika, posamezna vrsta dokazila)

Merilo št. 1: VIZ ima cilje, vsebine in dejavnosti VKO umeščene v krovne dokumente šole (npr. razvojni in letni načrt VIZ).

Merilo št. 2: VIZ ima izdelan mrežni plan dela, v katerem so navedeni cilji, vsebine in dejavnosti VKO.

¹ Medresorske smernice kakovosti vseživljenjske karierne orientacije, ZRSZ (Junij 2015)

² The Evidence Base on Lifelong Guidance: A Guide to Key Findings for effective Policy and Practice, ELGPN (2014)

Merilo št. 3: Cilji in vsebine VKO so vključeni v letne in sprotne priprave strokovnih delavcev (npr. obvezni in izbirni predmeti, načrti dela oddelčnih skupnosti, obvezne in izbirne vsebine itd.).

STANDARD 2:

Ravnatelj VIZ načrtno zagotavlja in vodi karierni razvoj vseh strokovnih delavcev.

Kazalnik št. 1: Ravnatelj načrtno vodi svoj karierni načrt.

Merilo št. 1: Ravnatelj ima letno posodobljen in izdelan karierni načrt.

Kazalnik št. 2: Strokovni delavec načrtno vodi svoj karierni načrt.

Merilo št. 1: Strokovni delavec ima letno posodobljen in izdelan karierni načrt.

Kazalnik št.3: Strokovni delavec praviloma enkrat letno opravi razvojni pogovor z ravnateljem.

Merilo št.1: Ravnatelj in strokovni delavec imata zapis letnega pogovora, v katerem so navedena področja razvoja.

Profesionalni razvoj strokovnih delavcev

STANDARD 1

Strokovni delavci poznajo in razumejo sodobno pojmovanje kariere in s temi spoznanji opolnomočijo učence za načrtovanje in vodenje kariere.

Kazalnik št. 1: Strokovni delavci so usposobljeni za izvajanje vsebin in dejavnosti ter doseganje ciljev VKO za učence, in sicer na vseh temeljnih področjih VKO: samo-spoznavanje oz. samozavedanje, raziskovanje kariernih možnosti, učenje odločanje in prehajanja med izobraževanji.

Merilo št. 1: Strokovni delavec ima opravljeno temeljno izobraževanje s področja VKO, ki zajema osnove s področja samo-spoznavanja oziroma samozavedanja, raziskovanja kariernih možnosti, načrtovanja učenja in prehajanja.

Merilo št. 2: Strokovni delavec se je udeležil strokovnega spopolnjevanja s tega področja (samo-spoznavanja oziroma samozavedanja, raziskovanja kariernih možnosti, učenje odločanja in prehajanja) v obsegu najmanj 8 ur v dveh letih.

Kazalnik št. 2: Strokovni delavec vključi vsebine in cilje VKO v pripravo na delo.

Merilo št. 1: Strokovni delavec ima v pripravi na delo jasno vključene vsebine in cilje VKO.

Dosežki učencev

STANDARD 1

Učenec je usposobljen za načrtovanje in vodenje lastne kariere skladno z njegovo razvojno stopnjo.³

KAZALNIK

Učenec ves čas šolanja gradi karierno mapo (listovnik, portfolio ...) iz katere je razviden razvoj njegove kompetence za načrtovanje in vodenje kariere.

MERILO

Merilo št. 1: Učenec ima narejeno karierno mapo (listovnik, portfolio ...), ki zajema vsa področja VKO (samo-spoznavanja oziroma samozavedanja, raziskovanja kariernih možnosti, učenje odločanja in prehajanja).

Merilo št. 2: Učenec vsako leto izkaže v karierni mapi napredek na področju načrtovanja in vodenja kariere, skladno z vsebinami, določenimi v mrežnem planu.

Merilo št. 3: Učenec najmanj enkrat letno pregleda karierno mapo in zapiše refleksijo/načrt nadaljnega kariernega razvoja.

Merilo št. 4: Učenec ima ob zaključku izobraževanja narejen načrt prehoda oziroma izbire.

³ Kompetenca načrtovanja in vodenja kariere je definirana v publikaciji Ugotavljanje, vrednotenje in razvijanje kompetence načrtovanja kariere, Priročnik za svetovalce, Andragoški center Slovenije (december 2012) http://arhiv.acs.si/prirocniki/Ugotavljanje_vrednotenje_in_razvijanje_kompetence_nacrtovanje_kariere.pdf

